

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول: مباحث مقدماتی	۲۵
بخش اول: مفاهیم و موضوع تفسیر: تفسیر و مفاهیم مشابه	۲۷
گفتار اول: تفسیر و مفاهیم آن در گفتمان‌های مختلف	۲۷
مبحث اول: تفسیر در گفتمان دینی	۳۰
مبحث دوم: تفسیر در گفتمان فلسفی	۳۴
مبحث سوم: تفسیر در گفتمان ادبی	۳۸
مبحث چهارم: تفسیر در گفتمان حقوقی	۴۳
گفتار دوم: تفسیر حقوقی و موضوعات آن	۴۸
مبحث اول: قانون به‌عنوان موضوع تفسیر	۴۹
بند اول: مفاهیم، اوصاف و انواع قانون	۴۹
بند دوم: تشابه و تفاوت تفسیر قانون عادی و قانون اساسی	۶۱
مبحث دوم: سایر اسناد حقوقی به‌عنوان موضوع تفسیر	۶۴
بند اول: تفسیر قرارداد	۶۴
بند دوم: تفسیر معاهده	۶۶
بخش دوم: ضرورت، موارد و انواع تفسیر	۷۱
گفتار اول: ضرورت تفسیر قانون	۷۱
مبحث اول: ضرورت عملی تفسیر قانون	۷۲
مبحث دوم: ضرورت‌های تفسیر قانون اساسی	۷۴
بند اول: دلایل ادبی: قانون اساسی به‌عنوان یک متن	۷۵
بند دوم: دلایل حقوقی: قانون اساسی به‌عنوان متنی پاسخگو	۷۵
بند سوم: دلایل سیاسی: قانون اساسی به‌عنوان سندی راهنما	۷۵
گفتار دوم: موارد تفسیر قانون	۷۷
مبحث اول: ابهام و اجمال قانون	۷۸
مبحث دوم: تعارض قوانین	۸۱

۶ □ اصول حاکم بر تفسیر قانون اساسی ایران و آمریکا

- ۸۲ مبحث سوم: سکوت قانون
- ۸۴ مبحث چهارم: نقص قانون
- ۸۵ گفتار سوم: انواع تفسیر قانون
- ۸۵ مبحث اول: انواع تفسیر به اعتبار مقام مفسر
- ۸۵ بند اول: تفسیر اساسی
- ۹۱ بند دوم: تفسیر قانونی
- ۹۳ بند سوم: تفسیر قضایی
- ۹۶ بند چهارم: تفسیر نظری- علمی
- ۹۷ بند پنجم: تفسیر اداری
- ۹۸ مبحث دوم: انواع تفسیر به اعتبار قلمرو احکام
- ۱۰۰ بند اول: تفسیر مضیق
- ۱۰۱ بند دوم: تفسیر موسع
-
- ۱۰۳ فصل دوم: مکاتب تفسیری: نظریه‌ها و روش‌ها
- ۱۰۵ بخش اول: مکاتب تفسیری
- ۱۰۷ گفتار اول: مکاتب قانون - محور: نظریه‌های منشاء‌گرا
- ۱۱۰ مبحث اول: نظریه تفسیر لفظی - ادبی: متن - محوری
- ۱۱۴ مبحث دوم - نظریه تاریخی: قصدگرایی
- ۱۱۶ مبحث سوم: نظریه اصولی
- ۱۱۹ مبحث چهارم: هرمنوتیک حقوقی
- ۱۱۹ بند اول: اصطلاح‌شناسی و زمینه‌های تاریخی
- ۱۲۴ بند دوم: هرمنوتیک به‌مثابه روش تفسیر قانون
- ۱۲۸ گفتار دوم: مکاتب تفسیر آزاد: نظریه‌های فرامتنی و غیرمنشاء‌گرا
- ۱۳۰ مبحث اول: تحقیق علمی آزاد
- ۱۳۴ مبحث دوم: پراگماتیسم حقوقی
- ۱۳۶ مبحث سوم: رویکردهای پست‌مدرن
- ۱۴۰ بخش دوم: روش‌های تفسیری
- ۱۴۰ گفتار اول: روش‌های مقید به قانون
- ۱۴۰ مبحث اول: روش تحت‌اللفظی - ادبی

فهرست مطالب □ ۷

- مبحث دوم: تفسیر منطقی ۱۴۱
- مبحث سوم: روش تاریخی ۱۴۴
- مبحث چهارم: تفسیر اصولی ۱۴۵
- گفتار دوم: روش‌های تفسیری آزاد ۱۴۶
-
- فصل سوم: به سوی یک نظریه قانون اساسی ۱۴۹
- بخش اول: نیاز به نظریه قانون اساسی ۱۵۱
- گفتار اول: اثبات‌گرایی و حقوق طبیعی ۱۵۵
- گفتار دوم: حاکمیت قانون و دموکراسی: تقابل نظم و آزادی ۱۶۰
- گفتار سوم: شکل یا محتوا؟ ۱۶۴
- بخش دوم: جدال بزرگ: منشاء‌گرایی و غیرمنشاء‌گرایی ۱۶۸
- گفتار اول: قانون اساسی به‌مثابه متن بسته ۱۷۰
- مبحث اول: متن‌گرایی و فرمالیسم: (ستایش قانون) ۱۷۱
- مبحث دوم: «مفهوم ساده» کلمات و انسجام عمودی متن ۱۷۲
- مبحث سوم: در جستجوی انسجام افقی متن (متن‌گرایی نوین) ۱۷۴
- گفتار دوم: قانون اساسی به‌مثابه متنی تاریخی ۱۷۷
- مبحث اول: قصد‌گرایی و تاریخی‌گری (ستایش قانونگذار) ۱۷۸
- مبحث دوم: تفسیر تاریخی: ظرفیت‌ها و محدودیت‌ها ۱۸۲
- گفتار سوم: قانون اساسی به‌مثابه متنی پاسخگو ۱۸۴
- مبحث اول: محتوا در برابر شکل: رویکرد رئالیستی به حقوق ۱۸۵
- مبحث دوم: در آرزوی قانون اساسی پویا ۱۸۸
- بخش سوم: آشتی فرم و محتوا: قانون اساسی حافظ نظم اخلاقی ۱۹۱
- گفتار اول: تفسیر‌سازنده: رونالد دورکین و تفسیر اخلاقی قانون ۱۹۲
- گفتار دوم: تفسیر عدالت - محور: موازنه قانون و عدالت ۱۹۶

فصل چهارم: سازوکارهای تفسیر قانون اساسی در جمهوری اسلامی ایران و

- ایالات متحده آمریکا ۱۹۹
- بخش اول: تفسیر قانون اساسی در نظام حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۱
- گفتار اول: ریشه‌ها، مبانی و ساختار قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۲

۸ □ اصول حاکم بر تفسیر قانون اساسی ایران و آمریکا

- ۲۰۲.....مبحث اول: فرآیند شکل‌گیری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۲۰۳.....بند اول: قانون اساسی سال ۱۳۵۸.....
- ۲۰۴.....بند دوم: قانون اساسی اصلاحی سال ۱۳۶۸.....
- ۲۰۵.....مبحث دوم: مبانی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....
- ۲۰۶.....بند اول: محورهای اسلامی.....
- ۲۰۷.....بند دوم: محورهای سیاسی.....
- ۲۰۸.....بند سوم: محورهای ارزشی و انقلابی.....
- ۲۰۸.....مبحث سوم: ساختار قوا.....
- ۲۰۸.....بند اول: تفکیک قوای سه‌گانه.....
- ۲۱۰.....بند دوم: نظارت رهبری بر قوای سه‌گانه.....
- ۲۱۱.....گفتار دوم: قانون و شریعت.....
- ۲۱۱.....مبحث اول: شرع به‌مثابه قانون.....
-مبحث دوم: حاکمیت شرع و جایگاه قانون اساسی در نظام جمهوری اسلامی ایران.....
- ۲۱۵.....
- ۲۱۹.....گفتار سوم: مرجع تفسیر قانون اساسی.....
- ۲۱۹.....مبحث اول: پیشینه تاریخی تفسیر قانون اساسی در ایران.....
- ۲۲۳.....مبحث دوم: شورای نگهبان: ساختار و صلاحیت تفسیری.....
- ۲۲۴.....بند اول: ساختار.....
- ۲۲۴.....بند دوم: تشریفات اخذ تصمیم.....
- ۲۲۷.....بند سوم: اعتبار و آثار حقوقی نظریات تفسیری شورای نگهبان.....
- ۲۳۰.....مبحث سوم: تحلیل رویکردهای تفسیری شورای نگهبان.....
- ۲۴۰.....بخش دوم: تفسیر قانون اساسی در نظام حقوق اساسی ایالات متحده آمریکا.....
- ۲۴۱.....گفتار اول: ریشه‌ها، مبانی و ساختار قانون اساسی ایالات متحده آمریکا.....
- ۲۴۱.....مبحث اول: فرآیند شکل‌گیری و مبانی قانون اساسی ایالات متحده آمریکا.....
- ۲۴۴.....مبحث دوم: ساختار قوا.....
- ۲۴۶.....بند اول: ساختار دیوان عالی فدرال.....
- ۲۵۰.....بند دوم: صلاحیت‌ها: اختیار دیوان عالی در تفسیر قانون اساسی.....
- ۲۵۳.....گفتار دوم: مشکلات و شیوه‌های تفسیر قانون اساسی ایالات متحده.....
- ۲۵۳.....مبحث اول: مشکلات کلی تفسیر قانون اساسی آمریکا.....

فهرست مطالب □ ۹

مبحث دوم: تفسیر خلاق یا عمل به متن: بحثی در رویکرد تفسیری دیوان	
عالی ایالات متحده	۲۵۷
بخش سوم: بررسی تطبیقی سازوکار تفسیر قانون اساسی در ایران و آمریکا	۲۶۶
گفتار اول: مقایسه ساختاری: تفاوت‌های نهادی	۲۶۶
گفتار دوم: مبانی و روش‌های تفسیر قانون اساسی	۲۶۸
فصل پنجم: اصول نظری و عملی تفسیر قانون اساسی	۲۷۵
بخش اول: مفهوم اصول تفسیر و راه‌های کشف آن	۲۷۷
گفتار اول: قانون منبع اصول	۲۸۳
گفتار دوم: آرمان‌های سیاسی و خواست‌های اجتماعی	۲۸۵
گفتار سوم: حقوق طبیعی و اصول تفسیر: نقش عقل و انصاف	۲۸۹
بخش دوم: اصول نظری تفسیر: بنیان‌های تفسیر قانون اساسی	۲۹۵
گفتار اول: نظم سیاسی	۳۰۴
گفتار دوم: نظم اقتصادی	۳۰۵
گفتار سوم: نظم اخلاقی	۳۱۰
گفتار چهارم: نظم حقوقی	۳۱۲
بند اول: متن قانون؛ تبلور نظم حقوقی	۳۱۳
بند دوم: رویه قضایی	۳۱۴
بخش سوم: اصول عملی تفسیر قانون اساسی: مصادیق اصول	۳۱۸
گفتار اول: اصل مرجعیت متن	۳۲۰
گفتار دوم: اصل احترام به اراده قانونگذار	۳۲۲
گفتار سوم: اصل انسجام ساختاری: تمسک به روح قانون	۳۲۴
گفتار چهارم: اصل اصالت رویه	۳۲۶
گفتار پنجم: اصل عدالت - انصاف	۳۲۷
گفتار ششم: اصل مصالح عمومی	۳۳۰
نتیجه‌گیری	۳۳۵
منابع و مأخذ	۳۴۷